

Svar på remiss om prioriteringar i det regionala tillväxtarbetet i Stockholmsregionen 2021-2027

Sammanfattning

Alla regioner i landet ska lämna en redovisning till regeringen om förutsättningarna för regional tillväxt och prioriteringar för tillväxtarbetet. Detta inför kommande EU-förhandlingar om inriktningar för regionala stöd programperioden 2021-2027. Region Stockholm vill, på kort tid, få kommunernas synpunkter på ett utkast till redovisning. Svaret till Region Stockholm framhåller att det är bra med de tydliga kopplingarna till RUF5 2050 (Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen), men att samspelet med kommunerna behöver bli bättre för att utveckla en samlande regionalpolitik, att redovisningen av regionens behov behöver bli konkretare och mer tydligt inriktade på de närmaste knappa tio åren.

Inledning

Region Stockholm har från årsskiftet fått ansvaret för det regionala tillväxtarbetet, som tidigare varit länsstyrelsens uppdrag. Det regionala tillväxtansvaret innebär att samordna tillväxtprojekt och se till att EU:s struktur- och investeringsfonder blir utnyttjade på ett effektivt sätt.

Regeringen har efterfrågat en redovisning från varje region med lägesanalyser och syn på prioriterade tillväxtinsatser inför de kommande EU-förhandlingarna om programperioden 2021–27.

Region Stockholm har efter samverkan med Länsstyrelsen, Storstockholm och Stockholm stad utarbetat ett förslag till redovisning, ”Prioriteringar i det regionala tillväxtarbetet i Stockholmsregionen 2021–2027” (Tillväxt- och regionplaneförvaltningen utkast 15 april 2019). Kommunerna förväntas lämna synpunkter till 15 maj, vilket innebär en mycket kort remisstid för en komplex fråga.

Tyresö står bakom det remissvar som är framtaget av Södertörnskommunerna, men vill också komplettera yttrandet i de områden som vi ser som särskilt prioriterade.

Förslaget till redovisning

Tillväxt- och regionplaneförvaltningens utkast till redovisning utgår till stor del från RUFSS 2050, den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen. I två huvuddelar är först Stockholmsregionens möjligheter och utmaningar redovisade och därefter prioriteringar för regionalt tillväxtarbete. I två bilagor beskrivs också utvecklingsbehov för regionens samverkan med statliga myndigheter och näringslivets syn på regionala prioriteringar.

Stockholmsregionens möjligheter och utmaningar

Stockholmsregionen är en av Europas snabbast växande storstadsregioner med en mycket stark tillväxt, attraktionskraft och hög livskvalitet. Regionen är också en motor för Sveriges ekonomi. Detta är starka drivkrafter att bygga vidare på.

Regionens utmaningar är kopplade till befolkningstillväxt och bostadsbehov, utbyggd kollektivtrafik, digitalisering, kompetensförsörjning, innovation och näringsliv.

I redovisningens inledande avsnitt om möjligheter finns också en argumentation mot det aktuella förslaget till förändringar i skatteutjämningsystemet.

Prioriteringar för regionalt tillväxtarbete

Utkastet till redovisning innehåller här en genomgång av flernivåstyrning, från EU till region, men också vissa regionala behov. Regionens tillväxtprioriteringar är de nio regionala prioriteringar som finns i RUFSS 2050:

1. Öka bostadsbyggandet och skapa attraktiva livsmiljöer
2. Styra mot ett transporteffektivt samhälle
3. Ta tillvara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden
4. Nå en jämlik och förbättrad folkhälsa och bidra till att sluta hälsogapet
5. Stärka förutsättningarna för alla barn och unga att gå vidare till studier
1. och arbete
6. Stärka strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer
7. Stärka den internationella ställningen genom fler etableringar, besök och
2. ökad internationell handel
8. Öka andelen förnybara drivmedel och el i transportsektorn
9. Utveckla klimat- och resurseffektiva attraktiva regionala stadskärnor

Prioriteringarna i utkastet till redovisning är kopplade till EU-mål samt nationella och regionala mål.

Kommunens synpunkter

Samspel kring regional utveckling

Utkastet till redovisning bygger på RUFS 2050 och det är bra. Vår uppfattning är att det finns en god konsensus hos regionens aktörer om RUFS:s vision, mål (2050), delmål (2030) och regionala prioriteringar (2018-2026).

För kommunen är det viktigt att den regionala utvecklingsplanen är utgångspunkten för nya ställningstaganden och därmed fyller sin roll som ett samlande ”utvecklingskontrakt” för regionens aktörer.

Regionens aktörer har en bra grund i RUFS 2050 för att samspela i agerandet över tid. Den aktuella processen med redovisningen till regeringen riskerar att hämma ett utvecklat samspel när tillräcklig tid saknas för att samordna inom och mellan kommunerna. En välförankrad tillväxtpolitik för huvudstadsregionen kräver processer som involverar kommunpolitiken på ett mer omfattande sätt. Fyra veckors remisstid är inte tillräckligt för att kommunstyrelsen ska hinna behandla ärendet med tanke på komplexiteten, och inte heller hinna med att komma fram till så gemensamma ståndpunkter som

möjligt. En regional tillväxtpolitik behöver Region Stockholms ledning men också kommunernas breda engagemang i verkställigheten.

Obalansen i regionen

Den obalans som fortfarande finns mellan arbets- och utbildningsplatser mellan norra och södra länshalvan och att det fortsatt är viktigt att stimulera och rikta satsningar särskilt mot den södra sidan. Detta gäller såväl satsningar inom infrastruktur samt lokaliseringsval för myndigheter och utbildningsväsende. En sådan satsning gynnar även Stockholm i stort genom att avlasta transportsystemet och jämna ut flödena under dygnets timmar samt att skapa en mer dynamisk, resilient och konkurrenskraftig region. Utöver de ekonomiska incitamenten leder en mer balanserad region till såväl sociala och ekologiska hållbarhetsvinster. Det är positivt att regionen binds ihop genom infrastruktuursatsningar men insatser för att skapa en bättre balans kommer fortsatt även de vara mycket angelägna.

Hållbara transporter

Den höga tillväxten i Stockholmsregionen och i Tyresö ställer höga krav på tillgänglighet och framkomlighet, inte minst för kollektivtrafiken som behöver vara effektiv och konkurrenskraftig. Utvecklingen av kollektivtrafiken behöver understödja hela den bebyggelseutveckling som sker.

För en kommun som är helt beroende av en fungerande busstrafik är väginfrastrukturen avgörande för att framkomligheten ska fungera. Det är i sammanhanget angeläget att framkomligheten för kollektivtrafiken på Gudöbroleden och Nynäsvägen radikalt förbättras. Dessutom slår kapaciteten för direktbussar till Vattugatan (Stockholm central) i taket, och fysiska åtgärder behöver vidtas för att kunna öka turtätheten.

Lyft de regionala prioriteringarna

Utkastet till redovisning behöver bli mindre generellt, långsiktigt och förklarande och få mer fokus på konkreta behov. Regionen behöver få ett bättre genomslag för storstädernas behov både i nationell regionalpolitik och EU:s regionala tillväxtpolitik i "närvid" (programperioden 2021-27).

Kommunen vill gärna se en omDisposition i redovisningen så att regionens behov uttrycks konkretare i avsnittet om Regionala prioriteringar i RUFS 2050. De nio prioriteringarna avser åren 2018-2026 och sammanfaller därmed bättre med EU:s programperiod.

För Tyresö kommun är alla nio regionala prioriteringar viktiga. I genomförandet finns det för kommunen tydliga kopplingar mellan flera av prioriteringarna. Alla har, om än i något olika utsträckning, tydliga kopplingar till ett utvecklat tillväxtarbete i regionen.